بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/365
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ނޫމާ ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/371
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ނޫމާ ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/367
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ނޫމާ ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444 / 17 އޮކްޓޯބަރު 2022

ހައިކޯޓުގައި ނަންބަރު: 2021/HC-A/365 އަދި ނަންބަރު: 2021/HC-A/367 ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 20 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 25 ނޮވެންބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ނަންބަރު: 2021/HC-A/371 ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 23 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 28 ނޮވެންބަރު 2021

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޮޅުގިރި ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·highcourt·gov·mv

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012
- ނިންމި ތަން: ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ޓެކްސް އާއި ގުޅޭ
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚް: 25 އޮގަސްޓް 2020
- ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

- ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026
- ނިންމި ތަން: ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ޓެކްސް އާއި ގުޅޭ
- ހުށަހެޅުން ތާރީޚް: 24 ޑިސެންބަރު 2019
- ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

ޓެކްސްއާބެހޭ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)ގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 35 ވަނަ މާއްދާ - ޓެކްސް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) - ޓެކްސްގެ މައްސަލަތަކުގައި އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ގުނާނެ ގޮތް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޯބަރޖު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯނު: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt·gov·mv ވެބްސައިޓް: www·highcourt·gov·mv

ފަނޑިޔާރު މުހައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައުޔު (ފަނޑިޔާރު މުހައްމަދު ސަލީމް ތާއީދުކުރެއެވެ.)

ތައާރުފު:

1. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ އާއި، ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށްބުނެ، މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މީގެފަހުން "މިރާ") ގެ ފަރާތުން، ނޫމަދި ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (މީގެ ފަހުން "ނޫމަދި ރިޒޯޓްސް") އަށް ރައްދުކޮށް، ހައިކޯޓުގައި އެ ދެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރީއެވެ. އަދި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ، ނޫމަދި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން މިރާއަށް ރައްދުކޮށް ހައިކޯޓުގައި އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި ވެއެވެ.

2. މިރާގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހެޅި ދެ މައްސަލައަށް ހައިކޯޓުން ދީފައިވާ ތަސްނިއްރާ ނަންބަރަކީ 2021/HC-A/365 އަދި 2021/HC-A/367 އެވެ. ނޫމަދި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހެޅި މައްސަލައަށް ހައިކޯޓުން ދީފައިވާ ތަސްނިއްރާ ނަންބަރަކީ: 2021/HC-A/371 އެވެ.

3. މިރާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުގެ މައްސަލަތަކަށް ބިނާކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކެއްގެ މައްޗަށް ކަމަށްވާތީ އާއި އަދި އިސްތިއުނާފުކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރަނީ މައިގަނޑު ޤާނޫނީ އެއް ސުވާލުކަމަށްވާއިރު، އަދި މިރާގެ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާމެދު ނިންމާ ގޮތަކުން ނުވަތަ ނޫމަދި ރިޒޯޓްސްގެ ކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމެވުމަކީ، މިޤަޟިއްޔާތަކުގެ އަޑުއެހުންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހިންގަވައިވަނީ އެކުގައި އެއް ބެންޗަކުންނެވެ.

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

4. 01 އޮގަސްޓް 2015 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެންބަރު 2017 ގެ ނިޔަލަށް މީރާއިން ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސް އޮޑިޓްކޮށް 12 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައި މީރާގެ ނަންބަރު: 1001377/NOTA-BPT/LBD/2019/08 "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް" އަދި ނަންބަރު: AR-LBD/BPT/2019/101 "ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސްއަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ.

5. މީރާގެ އޮޑިޓްގައި ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ހިސާބުކުރުމުގައި ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސްއާ ގުޅުން ހުރި [illegible] ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސް [illegible] ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ އާމްދަނީ [illegible] ގައި [illegible] މުޢާމަލާތްތައް ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައި،[1] ޖީ.އެސް.ޓީ ޤާނޫނު[2] ގެ ދަށުން އޮގަސްޓް 2015 އިން ފެށިގެން ޑިސެންބަރު 2017 ގެ ނިޔަލަށް ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސްއިން ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކާފައިވަނީ [illegible] ނޫންކަމަށް [illegible] ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކަންޖެހޭކަމަށް މީރާގެ އޮޑިޓުގައި ކަނޑައަޅައިފައެވެ.

6. މީރާގެ [illegible] ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން މީރާގެ ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓަށް 05 ޑިސެންބަރު 2019 ގައި ހުރަވަޅި ރިޒޯޓްސްއިން މީރާގައި އިޢުތިރާޒުކުރިއެވެ.

---

1. މީރާގެ ނަންބަރު AR-LBD/BPT/2019/101 "ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" ގެ 4.4
2. ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)

7. ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސް އިން ކުރި އިޢުތިރާޒާއި ގުޅިގެން މިރާގެ އޮބްޖެކްޝަން ނިންމުން ރަނގަޅުކަމަށްބުނެ، 19 މެއި 2020 ގައި ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސްއަށް އެންގުމުން[3] އެނިންމުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވައެވެ.

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ:

8. މިރާގެ ނަންބަރު: 1001377/NOTA-BPT/LBD/2019/08 "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް" އަދި ނަންބަރު: AR-LBD/BPT/2019/101 "ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" ގައި، ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސްއިން އިތުރަށް ދައްކަވަން އެންގި ފައިސާއަށް އިޢުތިރާޒުކޮށް 05 ޑިސެމްބަރު 2019 ގައި، ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސްއިން ހުށަހެޅި ނޯޓިސް އޮފް އޮބްޖެކްޝަނާ ގުޅިގެން، މިރާގެ ނަންބަރު: 220-OA/2020/08 "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް" ގައި، ބީ.ޕީ.ޓީގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް ދައްކަވަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ USD36,661.00 (ތިރީސް ހަހާސް ހަސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް އެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ތެރެއިން USD28,180.00 (އަށާވީސް ހާސް ސަތޭކަ އަށްޑިހަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަކީ އެފަރާތުން ދައްކަވަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނޫންކަމަށްބުނެ، ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ސޫމަޒި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައެވެ.[4]

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

9. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 ނިންމުމަކީ ބަލާއިރު އެ ނިންމުމުގައި ތަފާތު 02 (ދޭއް) ނިންމުމެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެ 02 (ދޭއް) ނިންމުމަކީ:

[3] މިރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2020/08 އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް

[4] ސޫމަޒި ރިޒޯޓްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުށަހަޅާ ފޯމުގެ 9.2 ވަނަ ނަންބަރު (25 އޮގަސްޓް 2020)

-9·1 މީރާއިން ނެގި އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ނިންމުމާއި،

-9·2 ހުށަހެޅުން މައްސަލައާމެދު މައުޟޫޢީ ގޮތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެވެ.

އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"ދެންފަހެ، އިސްވެބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ނޫމަގެ ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައިގައި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއިން 15 ޖުލައި 2021 ގައި ނަގައިފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާ މި ހިސާބުގައި ބަލައިނުގަނެ، މައްސަލަ މައުޟޫޢީ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިމައްސަލަ ބަލަމުންދާ 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން ނިންމައިފީމެވެ."[5]

މިފަދައިންނެވެ.

މައުޟޫޢީ ގޮތުން ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ދެންފަހެ، އިސްވެބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި ނޫމަގެ ރިޒޯޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި މިވާ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީގެ ނަންބަރު: 220-OA/2020/08 އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިކުއެސްޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެފަރާތުގެ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޚިދުމަތާއި ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށާއި،

މީރާގެ ނަންބަރު: AR-LBD/BPT/2019/101 އޯޑިޓް ރިޕޯޓުގައި އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދަށް މީރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2020/08 އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓުން ބަދަލުގެނެސް، މީރާގެ ނަންބަރު: 1001377/NOTA-BPT/LBD/2019/08 ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް މުރާޖަޢާކޮށް ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ 34,374·00 (ތިރީސް ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ހަތްދިހަހަތަރު ޔުނައިޓެޑް ސްޓޭޓްސް ޑޮލަރު) ގެ ބަދަލުގައި 1,530·00 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ ތިރީސް ޔުނައިޓެޑް ސްޓޭޓްސް ޑޮލަރު) އަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުކުންނަކަން ކަނޑައަޅައި، އެފައިސާގެ ބަދަލުން އެއްވެސް އަދަދެއް މިހާތަނަށް ދައްކާފައިވާނަމަ، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް

[5] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 (24 އޮގަސްޓް 2021) މައްސަލައިގެ އިޖުރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް، ސަފްހާ ނަންބަރު 38

ކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މީރާއިން އެ އަދަދު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަނބުރާ ރައްދުކުރުމަށް އަންގައި، މިމައްސަލަ ބެލި 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމައިފީމެވެ."[6]

މިފަދައިންކަން އެޓެސްޓްއާ ނިމުން ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮވެއެވެ. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ މިނިންމުމާއިމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، މީރާގެ ފަރާތުންނާއި ރިސޯޓްސްގެ ފަރާތުން އެނިންމުން މިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ.

<u>ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:</u>

10. 01 އޮގަސްޓް 2013 އިން ފެށިގެން 31 ޖުލައި 2015 ގެ ނިޔަލަށް މީރާއިން ހުރަވަޅި ރިސޯޓްސް އޮޑިޓްކޮށް 14 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި މީރާގެ ނަންބަރު: 1001377/NOTA-BPT/LBD/2018/01 "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް" އަދި ނަންބަރު: AR-LBD/BPT/2017/126 "ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" ހުރަވަޅި ރިސޯޓްސްއަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ.

11. މީރާގެ އޮޑިޓުގައި ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރިސޯޓްސްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ ފައިދާ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ކުންފުނިން އިންޓްރެސްޓަކާ ނުލާ ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނުތަކުގެ އިންޓްރެސްޓްގެ ގޮތުގައި އަދަދެއް ހިމަނަންޖެހޭނެ ކަމަށާއި އަދި ކުންފުނީގެ ހިއްސާދާރުންގެ އަތުން ނަގައިފައިވާ ލޯނާ ގުޅިގެން ހަރަދެއްގެ ގޮތުގައި އިންޓްރެސްޓް އުނި ނުކުރެވޭނެކަމަށް މީރާގެ އޮޑިޓުން ކަނޑައެޅިއެވެ.

12. މީރާގެ މިނިންމުމާއި ދެކޮޅު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން ރިސޯޓްސްއިން މީރާގެ ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓަށް 22 މާރިޗު 2018 ގައި މީރާގައި އިޢުތިރާޟުކުރިއެވެ.

[6] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 (09 ސެޕްޓެންބަރު 2021) މައްސަލަ ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް، ސަފްހާ ނަންބަރު 31

13. ނޫމަދި ރިސޯޓްސް އިން ކުރި އިއުތިރާޒާއި ގުޅިގެން މިރާގެ އޮޑިޓުގެ ނިންމުން ރަނގަޅުކަމަށްބުނެ، 10 ނޮވެންބަރު 2019 ގައި ނޫމަދި ރިސޯޓްސްއަށް އެންގުމުން[7] އެނިންމުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި ނޫމަދި ރިސޯޓްސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ.

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ:

14. މިރާގެ ނަންބަރު: 1001377/NOTA-BPT/LBD/2018/01 "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް" އަދި ނަންބަރު: AR-LBD/BPT/2017/126 "ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" ގައި، ނޫމަދި ރިސޯޓްސްއިން އިތުރަށް ދައްކަވަން އެންގި ފައިސާއަށް އިއުތިރާޒުކޮށް 22 މާރިޗު 2018 ގައި، ނޫމަދި ރިސޯޓްސްއިން ހުށަހެޅި ނޯޓިސް އޮފް އޮބްޖެކްޝަންއާ ގުޅިގެން، މިރާގެ ނަންބަރު: 220-OA/2018/44 "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް" ގައި، ބީ.ޕީ.ޓީގެ ގޮތުގައި އިތުރަށް ދައްކަވަން ކަނޑައަޅާފައިވާ USD95,951.00 (ނުވަދިހަ ފަސް ހާސް ނުވަސަތޭކަ ފަންސާސް އެއް ޑޮލަރު) އަދި، އެފައިސާއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނުނަންކަމަށްބުނެ، އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ނޫމަދި ރިސޯޓްސްގެ ފަރާތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[8]

ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

15. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 ނިންމުމަކީ ބަލާއިރު އެ ނިންމުމުގައި ބަޔާން 02 (ދޭއް) ނިންމުމެއް ބާރުގަދަކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެ 02 (ދޭއް) ނިންމުމަކީ:

9.3- މިރާއިން ނަގާ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާމެދު ނިންމި ނިންމުމާއި،

9.4- ހުށަހެޅުނު މައްސަލައާމެދު މައުޟޫޢީ ގޮތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެވެ.

[7] މިރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2018/44 އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓް

[8] ނޫމަދި ރިސޯޓްސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުކުރާއިރު ހުށަހަޅާ ފޯމް (24 ޑިސެންބަރު 2019)

އިޖްރާއީ ނުކުތާއާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"ދެންފަހު، އިސްވެބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގްޒޭމިން ކުރުމާއެކު، ނޫރަޖެ ރީޖެންސީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީން 15 ޖުލައި 2021 ގައި ނަގައިފައިވާ އިޖްރާއީ ނުކުތާ މި ހިނދުގައި ބަލައިނުގަނެ، މައްސަލަ މައުޟޫޢީ ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިމައްސަލަ ބަލަމުންދާ 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމައިފިއެވެ."[9]

މިފަދައިންނެވެ.

މައުޟޫޢީ ގޮތުން ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ދެންފަހު، އިސްވެބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގްޒޭމިން ކުރުމާއެކު، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގައި ނޫރަޖެ ރީޖެންސީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި މިވާ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާ މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީގެ ނަންބަރު: 220-OA/2018/44 ރިޕޯޓުގައި ހިމެނޭ ނިސްބަތްތަކަށް، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސްގެ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ކ) އާ ޚިލާފު ނިސްބަތެއް ކަމަށާއި، އެނިސްބަތުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭކަމަށް މީރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދުގެ ތެރެއިން 95,951·00 (ނުވަދިހަ ފަސްހާސް ނުވަސަތޭކަ ފަންސާސް އެއް ރުފިޔާ ސުމެއް ލާރި) އަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ނޫންކަމާއި، އެފައިސާގެ މީރާއިން އެއްވެސް އަދަދެއް މިހާތަނަށް ދައްކާފައިވާނަމަ، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ނަގާ ޓެކްސްގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މީރާއިން އެ އަދަދު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަނބުރާ ރައްދުކުރުމަށް އަންގައި، މިމައްސަލަ ބެލި 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމައިފިއެވެ."[10]

މިފަދައިންކަން އެމައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮތެވެ. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ މި ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، މީރާގެ ފަރާތުން އެނިންމުން މި ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވައެވެ.

---

[9] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2019/026 (24 އޮގަސްޓް 2021) މައްސަލައިގެ އިޖްރާއީ ނުކުތާއާމެދު ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް، ސަފްހާ ނަންބަރު 38

[10] ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2019/026 (09 ސެޕްޓެންބަރު 2021) މައްސަލަ ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް، ސަފްހާ ނަންބަރު 30

ދިރާގެ އިސްތިއުނާފު:

16. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ އަދި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހުކުމްތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ތިރީގައިވާ އިޢްތިރާޒީ ނުކުތާތައް ދިރާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައެވެ.

16.1 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުތިހާދީ ނިންމުމުގައި، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނުދެއްކުމުގެ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގެ އުސޫލާ ޚިލާފަށް އަމަލުކޮށްފައި އޮތް އޯޑަރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެކްސް ނިޒާމުގައި އާދަކާދައިގެ ބެލުމުގައި ބަލައިގަނެ އަމަލު ކުރަމުންދާ އުސޫލެއްކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނުދެއްކުމުގެ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާ އަދި ކަސްޓަމަރީ ލޯ ނުވަތަ "އުރްފު" ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅޭ ޝަރުޢީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

16.2 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުތިހާދީ ނިންމުމުގައި، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މިރާ ވ. މޫސާ ނަސީމް) ޤަޟިއްޔާއާ ޚިލާފުވާގޮތް އުފެދިފައިވާ މައްސަލައަށް ތަތްބީޤުކުރުން ވެގެންދާނީ ޤާނޫނު ރަޖުޢިއްޔަތު ތަތްބީޤުކުރުންކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2014/SC-A/41 އަދި ނަންބަރު: 2017/SC-E/05 ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ އަދި ޤަޟާއީ ނިޒާމުތަކުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްވާ

“lex prospicit non respicit” އާ ޚިލާފުވާނެކަމަށާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮމްޕެނީތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާނެކަމަށް ހުކުމުގައި ނުކުތާއެވެ.

16.3 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ <u>އިޖުރާއީ ނިންމުމުގައި</u>، ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ: 2021/HC-A/29 (މިރާ ވ. ދުސާ ނަސީމް) ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގައި އެކުލަވާލާފައިވާ މައްސަލައަށް ރަޖްއީކޮށް ތަޠުބީޤުކުރުމުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އަދި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަދުލުވެރިކަމާއެކު ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ބެލުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އަދި ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ބެލުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާނެކަމަށް ހުކުމުގައި ނުކުތާއެވެ.

<u>**އިޖުރާއީ ނިންމުމާ ގުޅިގެން މިކޯޓުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަން:**</u>

17. ފުރަތަމަ އިޖުރާއީ ނުކުތާގެ ތަފްސީލްގައި މިކޯޓުގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން މިމައްސަލަތަކުގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމުގައި ޓެކްސް ބެލުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާއާއި ޓެކްސް ބެލުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނާނެ އުސޫލެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް ޓެކްސް ބެލުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނަމުން އައިސްފައިވަނީ ރަސްމީ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނާކަމަށާއި، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެކްސް ނިޒާމުގެ އާދަކާދައިގެ ތެރޭގައި ބަލައިގަނެ ކުރަމުންދާ އުސޫލެއްކަން ވޯލްޑްބޭންކް ގޮތަކަށްކަން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ބަލާ ކުރަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތަށް ބެލުމުން

އުސޫލުތަކަށް ބިނާކުރައްވައިނަމަވެސް، އެކަނި ޢަމަލު ކުރަންޖެހެނީ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ސަރީޙަ ނައްސާ ހިލާފުވާތީ، އުޞޫލުތަކަށް ބިނާކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޢުންޞުރުތަކުގެ ތެރެއިން އެ އުޞޫލު ޤާނޫނުގެ ނައްސާ ހިލާފުވެގެންނުވާނެކަމަށް ބަޔާންކުރާ ޢުންޞުރާ ހިލާފުވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 އާ ހިލާފަށް ކުރާ ޢަމަލުކުރުން ސަބަބު އުޞޫލުތަކަށް ނުބައިއަސަރުކުރާނަމަ، އެޤަރާރުން ބަލަންވާނީ ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 އަށް ކަސްޓަމަރީ ލޯ ނުވަތަ ޢުރުފު ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅޭ ޝަރުތު އުސޫލުތަކާ ހިލާފުނުވާކަމަށެވެ.

18. ދެވަނަ އިޢުތިރާޒު ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ މިމައްސަލައިގައި ޕޮލިސް ބެނިފިޓްޕެކޭޖުގެ ނިންމުމުގައި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. މޫސާ ނަސީމް) ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ނިންމި ތާރީޚު ކަމުގައިވާ 01 ޖުލައި 2021 ގެ ކުރިން ޕޮލިސް ބެނިފިޓްޕެކޭޖުގައި އިސްތިޙްޤާޤުލިބޭ ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކަށް އެޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން ތަޠްބީޤުކުރެވުނުކަމާއި ތަޠްބީޤުކުރެވުނުނަމަވެސް retrospective application of law އާ ހިލާފުވާކަމަށް ބާރުއަޅުއްވާފައިވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. މޫސާ ނަސީމް) ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އާ ގޮތުން އުސޫލަށް ބިނާވެގެންވަނީއެވެ. އެޤަޟިއްޔާގައިވެސް ހަވާލާދީފައިވާ ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށްކަމަށެވެ. އެމާއްދާއަކީ އެގަވާއިދު ފުރިހަމަކުރުމަށް ގެނައި މާއްދާއެއްކަމަށެވެ. އަދި ޤަޟިއްޔާ ޕޮލިސް ބެނިފިޓްޕެކޭޖް މަސައްކަތު ހުރިހާކަމެއްވެސް ވުޖޫދުގައި އޮތްކަމަށްވާތީ، އެހެންކަމުން މިހާރު މިމައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކަށް ބެނިފިޓްޕެކޭޖުކަމަށް ޤާނޫނު ތަޠްބީޤު ބެނިފިޓްޕެކޭޖުކުރުމުގައި ނުބައިއަސަރުކުރާކަމަށެވެ.

19. ތިންވަނަ އިސްތިޢުނާފީ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޕޮލިސް ބެނިފިޓްޕެކޭޖުން ނިންމާފަ ކޮށް ދެވަނަ ނިންމުންތަކުގައި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. މޫސާ ނަސީމް) ޤަޟިއްޔާ

ދުސްތޫރުގެ އުޞޫލުތަކާއި މައްސަލައަށް ރަޖޫޢުވެއްޖެ ތަޢާރުޟުވާކަމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ އަދި 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަދުލުވެރިކަމާއެކު ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލުނުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި ޖަލްސާ ނިޞާބާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އަދި އިދާރީ ގަވާއިދު ހުރި ޖަލްސާ ނިޞާބާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމަށެވެ. މިގޮތުން ޖަލްސާ އެޖެންޑާ ބައިބޭއްވުމުގެ ނިސްބަތުންގައި މީރާ ވ. ދުސާ ނަސީވްގެ ކައުންސިލްގައި ހަމަޖެހިގެން މިޖަލްސާތަކަށް ތަޢުލީމީދުވަސްތަކުން ނިންމާފައިވާ ކަމުގައި ސަފަރަށް މިޤާނޫނު ނިޔަމުގެ ތިމާގެ ނުވަތަ ނުފޫޒުގެ ދައުރު އިސްތިއުނާފުގެ ކަމަކު ބަދަލުގައިދޭ އިލްތިމާސް މަހުޖަސްޓިސް ޖަލްސާ އެޖެންޑާ ބަރުހަނާއި އިދާރީ ގަވާއިދުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ކަނޑައެޅުމުގެ ވާހަކައިން ތަޢުލީމީދުވަސްތަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މިޤަވާއިދު ބައްލަވާ ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ގައިވާމާރާމާއެ ކުރިއަށް ދާނެ އަދި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރެވުނު އިސްތިއުނާފު ގެނެސް މަޖިލިސް ނިންމައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ދަށުން ފާހަގަކުރި ބައްދަލުކުރަން ބަރަކާތް، މިޖަލްސާތަކަށް ހަދަނާފައިވާ ޖަލްސާ ނިޞާބާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަރަކާތްތަކާއި އުސޫލާ ޚިލާފުކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައެވެ، އިސްތިއުނާފު އަރިހު ފުރަހަމަ ގޮތުގައި ކުރިއަށްދާނީ މިޖަލްސާތަކަށް ތަޢުލީމީދުވަސްތަކުން މަޝްވަރާ ގޮތުން ބެލުމަށްފަހު ތަޢުލީމީދުވަސްތަކުން ނިންމާފައިވާ އަދުލުވެރިކަމާގުޅޭ ބެލުންތަކެއް ހަމަޖެހޭ ނިމިފައިވެއެވެ. އަދި ޤާނޫނުތަކުން މިޤަރާރު ކުރިއަށްދާ ބަރަކާތު ޝަރީޢަތް އެގޮތަށް ހަމަހަމަ އަދާކުރެވޭ ވާހަކަދެކެވުނު ޤާނޫނުގައި އެކަމަށް ހުރި އިޖުރާއަތުގެ ތަރަހައާ ބެހޭކަމުން އަޑުއަހާފައިވާ ކުރިއަށް ދާނީ ބަރަކާތަށް ވެރިމީހުންނާއި އަދުލުވެރިކަމަކަށް ބެލުންތަކަށް ކުރީގެ ޤާނޫނީ ހަމަހަމަ ނިޔަމްތަކާއި އަދުލުވެރިކަމަށް ޤާނޫނީ އިދާރާ ބަރުބަރު ކުރިއަށްދާނީ ނިޔާއަށް ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ.

ޤާނޫނީ އިދާރާ ބަދަލު ހިފުނު އެއީ އަދުލުވެރިކަމަކަށް ނުބަލައިގަނެވޭނެކަމަށެވެ.

މީޔާއިން އެދޭގޮތް:

20. މީޔާގެ ތަރާރުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި

ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ:

20.1 "ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 އަދި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމުގައި ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ގުނުމުގެ އުސޫލާ ޚިލާފަށް އަމަލުކޮށްފައިވާ ކުރުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓެކްސް ނިޒާމުގައި އިދާރާތަކުގެ ބަލައިގަތުން އަމަލު ކުރަންޖެހުނު އުސޫލުތަކާއި ނިސްބަތްވާ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާ އަދި ކަސްޓަމަރީ ލޯ ނުވަތަ "އުރުފު" ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅޭ ސަރުކާރު އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމާއި،

20.2 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 އަދި ނަންބަރު TAT-CA-B/2019/026މައްސަލައިގައި މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމުގައި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/29 (މީރާ. ވ. މޫސާ ނަސީމް) ގެ ޤަޟިއްޔާ ޙުކުމާއި އުފެދިފައިވާ މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރުން ފެށެންދާނީ ޤާނޫނު ތަޢުލީމާ ތަތުބީޤުކުރުމުގައި ކަސްޓަމަރީ ލޯ ސުޕްރީމް ކޯޓު ނަންބަރު 2020/SC-A/97 (މުޙައްމަދު ސަބާބު ވ. އާއިޝަތު ނަޒީހާ) ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު އަދި ފަސާދީ ނިސްބަތުވާގޮތުގައި ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކުގައިވާ "lex prospicit non respicit" އާ ޚިލާފުކަމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު)ގެ 77 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުކަމާއި،

20.3 ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު ނަންބަރު TAT-CA-B/2020/012 އަދި ނަންބަރު TAT-CA-B/2019/026މައްސަލައިގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމުގައި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ 2021/HC-A/29 (މީރާ. ވ. މޫސާ ނަސީމް) ގެ ޤަޟިއްޔާ ޙުކުމާއި އުފެދިފައިވާ މައްސަލައަށް ތަތުބީޤުކުރުމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އިދާރީފިޔަވަޅުއަޅާ ޝަރީޢަތް ކުރުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލޭގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އަދި ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 77 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީއާއި، ޙުކުމާއި އުފެދިފައިވާ މައްސަލައިގެ މުސްތަޤްބަލް ގޮތުން ބެލުން މައްސަލައާއެއްގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީވެ."

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

މީރާގެ ފާހަކަތަކަށް ނޫމަލީ ރިސޯޓްސްއިން ދިން ރައްދު:

21. މީރާއިން ނެގި ފުރަތަމަ އިޖުރާއީ ނުކުތާގެ ރައްދުގައި ނޫމަލީ ރިސޯޓްސްއިން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މީރާގެ ނުކުތާ ބިނާ ކުރާ އަސާސަކީ ސައްޙަ އަސާސެއް ނޫންކަމަށެވެ. ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. ޓޫސާ ނަސީމް) މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަނޑައެޅުން އެއްފަރާތްކޮށްފައި މާލިއްޔާ ޢަދަދުތަކާ ވަކި ގޮތަކަށް ޖަމާކުރުމުން އައިސްފައިވާ ނޫންކަމަށެވެ. ބެލެވޭ ނިޒާމު ފެނިއްޖެނަމަ ޖަމާކުރި ރެކޯޑުން އައިސްފައިވާ ގޮތް ބަލައިބެއްލުމުގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތްކަމަށެވެ. އެއްސޫލުތައް ބަޔާންކޮށްދީފައިވަނީ އެ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް މިހާރަށް ބަރާބަރު ޖަމާކުރުމުން ގޮސްފައިވާ ސަބަބު ސާފުކޮށްދިނުމަށްކަމަށާއި އެއީ މީރާއިން ވެސް އަދި ބެލެވޭ ދަތުރު ފަރުމާން ވެސް އެ އުސޫލަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކަމަށްކަމަށާއި، ދެ ފަރާތުން ވެސް އެ އުސޫލަކަށް ޢަމަލުކުރާނެ ދިމަކަށްކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. ޓޫސާ ނަސީމް) މައްސަލައިގައި ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން އެމައްސަލަ ނިންމުމުގެ ކުރީގެ މައްސަލަތަކަށް ނުހިނގަން ބަލައިބެއްލުމުން ނިންމި ކުރިން، އެހެންމުން އެމައްސަލަ ނިންމެވުމުގެ ކުރީގައިވާ މައްސަލަތަކަށް ހިނގާފައިނުވާ ފާސްނުކުރާސާލްގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތައް ގެއްލިދާނެކަމަށް ބަލައިބެއްލުމަށް ދަށުވުރެ ފަހުދީފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ނޫމަލީ ރިސޯޓްސްއިންވެސް މިފަދައިން ފާހަގަކުރާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ބެލެވޭ އަޚީރު ބަލައިބެއްލުމުން ކަސްޓަމަރަށް ދޭ ނޫވަމް އުޅުމަށް ރިޕާރަޓުގޮތް މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ކަސްޓަމަރަށް ދޭ ނޫވަމް އުޅުން ކަނޑައެޅުމުގައި ގެނބިގެން ސަރުކާރު އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް މީރާއިން ބުނާ ބުނުމަކީ ބެލެވޭ އެފިލް ބަލައިބެއްލުމުން މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބިނާކުރި ސަބަބުތައް މުޅިން ގޯސްކަން ފާހަގަކުރުމުން ނުކުތާ ނަތީޖާއެއްކަމަށެވެ.

22. މީރާއިން ނެގި ދެވަނަ އިޖުރާއީ ނުކުތާގެ ރައްދުގައި ނޫމަޖެ ރިޕޯޓްސްއިން ބުނެފައިވާ މީރާއިން ބުނަނީ ރައްޔިތުން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ އުސޫލު ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް ޓްރާންސެކްޝަން ކަމަށާއި ޓެކްސް ދައްކަން ޖެހޭކަމަށެވެ. މިކަމާއި ގުޅިގެން ނޫމަޖެ ރިޕޯޓްސްއިން ބުނެފައިވާ އާންމު އުސޫލުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ހިނގާނީ ކުރިއަށް ކަމަށެވެ. ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމެއްގެ ސަބަބުން ޤާނޫނުގެ ވަކި ބައެއް މާނަކުރާ ގޮތް ބަދަލުވުމުން ނުވަތަ ތަންފީޒުކުރާ ގޮތް ބަދަލުވުމުން ނުވަތަ ވަކި ޤާނޫނެއް ވަކި ކަމަކަށް ރިޓްރޮސްޕެކްޓިވް ގޮތެއްގައި ނޫން ކަމަށް ބަލައިގަތުން، އެހެންނަމަވެސް ޤާނޫނު ރިޓްރޮސްޕެކްޓިވް ގޮތެއްގައި ކުރިއަށް ދަނީކަމަށް ނުބުނެވޭނެ ކަމަކަށް ކަމަށް އެކުލެވިގެންވާ ހިނގާނީ ކުރިއަށް ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. ރޫޝާ ނަސީމް) ނިންމުމާއި އެނިންމުމުގައި ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ކަނޑައެޅުންތަކެއް، އެދުވަހުން ފެށިގެން އެންމެ މައްސަލަތަކަށް ހިނގަން ފަށާނެކަމަށެވެ. މިގޮތުން މީރާއިން ޓެކްސް އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް އުސޫލަކީ އިސްލާޙުކޮށް ފުރަތަމަ ދިނުމަށް އަދި ސަރުކާރު ބަދަލު ދައްކާފައިވާތީ ނިޔާކުރެވިފައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ. މިބަދަލަކީ މަސައްކަތަށް ތަޙްޤީޤުކުރާ އިޖުރާއީ ޤާނޫނަކީ އަދި އިޖުރާއީ ބަދަލުކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނަކަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގައިފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނިންމުމަށް ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތް ތަޢާރަފުކުރެވިފައިވާ ގޮތަކީ އެއާއި މަތިކުރައްވާފައިނުވާކަމަށް، އެހެންނަމަވެސް މަތިކުރުމުގެ އިސްތިސްނާތަކުގެ ބޭނުމަކީ ޤާނޫނުކުރާ ކަނޑައެޅޭ އިޖުރާއީ ކަންތައްތަކާ ނިސްބަތްވާ ހިސާބުތަކުގެ ސަރަހައްދު ކަމަށެވެ. މުއްދަތު ގެންދަނީ އިޖުރާއީ ކަނޑައަޅާފައި، މުއްދަތު ގެނެސް ގޮތް އިދާރީ ގަވާއިދަށް ގެނައި އިސްލާހާއިއެކު ބަދަލުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. ރޫޝާ ނަސީމް) މައްސަލައިގައި ބުނާ ގޮތުން، މުއްދަތު ގެނެސް ގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ ހަމަ ކަނޑައެޅުމުގައި މިހާރު ބާޠިލުކޮށްފައިވާ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77-1 ވަނަ މާއްދާއަކަށެވެ. ކުރިން އޮތް އިޖުރާއީ އުސޫލު ބާޠިލުވެގެން ހިނގައްޖެކަމަށެވެ. މިހާރު އޮތް އިޖުރާއީ އުސޫލަކީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް މުއްދަތު ގުނުމުގައި، އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77-1 ވަނަ މާއްދާ ބާޠިލުކުރެވުނުކަމަށެވެ. އެމާއްދާ ބާޠިލުކުރެވުނަސް މިމައްސަލަ ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތު ގުނަންޖެހޭނީ ބަލާ

ދުވަސްތަކެއް ނުހިމަނާކަމަށް. ބަންދު ދުވަސްތަކެއް ނުހިމަނައި ގުނައިފިނަމަ، މިމައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައިކަމަށް.

23. މީރާއިން ނަގާފައިވާ ތިންވަނަ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކުގެ ރައްދުގައި ނޫމަޓި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކުރައްވަނީ އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތާ މައްސަލައަށް 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ތަޠުބީޤުނުކުރުމަށް ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ނިންމި މައްސަލަ ހުށަހެޅި އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތުން ބޭރުންކަމަށް ނިންމައިފިނަމަ އިންސާފުން އެއްކިބާވެވޭނޭކަމަށް. މިގޮތުން ޓެކްސް ނުލާބާ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ހިނގަންޖެހޭކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް ބުރަ ފޮނުވީ، ހައި ކޯޓުގެ ނިންމުން ނިންމި ދުވަހުގެ ފަހުންކަމަށާއި، މައްސަލަތައް ހުށަހަޅަމުން ގެންދިޔައީ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެދި ގޮތަށް ކަމަށްފަހުވި، މައްސަލަތައް ހުށަހެޅި ކޯޓަށް ދޮރުކަރު، ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން މައްސަލަތައް އިޖުރާއީ ގޮތުން ބޭރުވެފައި އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫންކަމަށް. އެހެންކަމުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/29 (މީރާ ވ. ޓޫސާ ނަސީމް) މައްސަލައިގެ ކަނޑައެޅުން، އެމައްސަލަ ނިމުނު ދުވަހުގެ ފަހުން އަންނަ މައްސަލަތަކަށް ތަޠުބީޤުކުރުމުން ގެންދިއުމަކަށް ނިންމުނީ މި ބޭއިންސާފުން އެއްކިބާވެވުނީކަމަށް.

ނޫމަޓި ރިޒޯޓްސްއިން އެދޭ ގޮތް:

24. ނޫމަޓި ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރައްވައިފައިވާ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ މީރާއިން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު ޓްރައިބިއުނަލުން އިޖުރާއީ ގޮތުން

ނިންމައިފައިވާ ނިންމުން އަދި މައުޟޫޢީ ގޮތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ތަފާތެއް ނެތްކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވައިދެއްވުމަށް މައްސަލަ ނިންމަވާދެއްވުމަށްކަމެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން

25. އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މީރާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތަކަކީ، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައެވެ. ބެންކުން މައްސަލަތައް މީރާގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވަނިކޮށް ޓެކްސް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ފަރާތުން ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ މިޙާލުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސޫލު ނުކުތާތަކެއް ހުށަހަޅާފައެވެ.

26. ކުރިންވެސް މައްސަލައިގެ ތައާރުފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މީރާގެ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާއިމެދު ނިންމާ ގޮތަކުން ދޫކޮށް ދިމާވާ ފަދައިން ކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފާއިމެދު ގޮތް ނިންމާނީ މިމައްސަލަތަކުގައި ފުރަތަމަ ކުރިއަށް ގެނެސްފައިވާ ބަހުސް މީރާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކުގެ ބައެވެ.

ހައިކޯޓުގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް ސުވާލު

27. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާއި މެދު ހުކުމްގެ މުއްދަތުގައި ދެބަސްވުން އުފެދިފައިވަނީ މުއްދަތު ގުނާނީ ގޮތާމެދުގައިކަން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނާނީ ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމަނައިގެންތޯ ނުވަތަ ނުހިމަނާތޯ ސުވާލުއުފެދި، އެކަމާމެދު ދެބަސްވުން އޮތްކަން އެނގެއެވެ.

28. އެހެންކަމުން، މި އިސްތިއުނާފީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ކުރިމަތީގައި ފުރަތަމަ ޖަވާބު ދޭން އޮތް ސުވާލަކީ، އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ގުނުމުގެ ގޮތުން ޤަވާއިދުގައިވާ ނިންމުން ފޫޅުން ހިސާބުކުރެވޭ ނުވަތަ ނޫންތޯ އޮތް ސުވާލެވެ. މިސުވާލަކީ ހަމަ މީގެކުރިން، މިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/372 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރިމަތިވި ސުވާލެކެވެ. ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/372 ޤަޟިއްޔާގެ ރިޢާޔަތުގައި ފަސްޖެހޭގޮތް އަލްއުސްތާޛު ހަސަން ޝަފީޢުގެ އުސޫލަކީ ޖަވާބު ދެއްވަމުން ފާހަގަކޮށްދެއްވީ ކަންކަމާ، އަމުރަށް އިސްތިދުލާލުކުރައްވައި، އަހަރުމެން ހުރީ ބޯފަތުގައެވެ.

29. މިގޮތުން އިސްތިއުނާފު މުއްދަތު ގުނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ހަމަތަކެއް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ހަމަތަކާ ހިލާފަށް ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައިގެން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ލިބިދޭ ޤަވާއިދުތަކުގައި ބޭރުން އެއްވެސް ބަނދަރުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނުމުން އެއީ ހަމަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ މުއްދަތު ހިމެނޭ ބުރަވާ ދުވަސްތަކެއް ފެށުމުގައި ބަދަލުކުރަން އަހަރެން ނިންމީމެވެ. އަދި އެގޮތުން އެކަންކުރުމުން އެއްގޮތް އަހަރެމެން ވަނީ ގޮތުގައި ބުނެވިދާނެ އެކަމަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރި ކުރިއްސަވާލުކުރުމުގައި ބަލައި، އެކަމަށް ޤާނޫނީ ބަދަލާއި ދަންނަވާ ޖާއިޒު ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް އަހަރެމެން ނުދެކެމެވެ. ޤާނޫނީ ނަޞްސުން ކަނޑައެޅިގެން ސާފުކަމާ މުއްދަތު ގުނަމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ބަޔާންކުރައްވަ އޮވެ، އެ ކަންކަމަކީ ފަރުވާލައި ނުދީ، ކަނޑައެޅިގެން އެހާ ހިލާފަށް މުއްދަތު ގުނަމުން ދިޔަ ދިޔުމަކީ ކުޑަ އަހަރެން ހުއްދަދޭ ކަމެއް ކަމުގައި އަހަރެމެން ނުދެކެމެވެ.

30. މީގެ އިތުރުން، ޖާމިންސިލިން ކަމެއް ކުރަމުންއައިސްފައިވާ އާދަކާދަ ޤާނޫނީ ޙަވާލާކުރުމުން އައިރޯ އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ބާރު ދޭތެ ކަމެއްކަމަށް ވިޔަސްވާނީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ މަސްދަރުތަކުގެ ތެރެއިން ނެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި "ޤާނޫނު" ކަމަށް ބައްޔަށްކަރުވައިގަނީ "...ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށް

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުތަކާއި، އެ ޤާނޫނުތަކުން ބާރުލިބިގެން، އެ ޤާނޫނުތަކުގެ އިމުގެ ތެރޭގައި ހަދާ ގަވާއިދުތަކެވެ."[11] އެހެންކަމުން، އާދަކާދައާއި އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ގޮތް (custom and usage) އެއީ ލިޔެވިފައިވާ ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް އިސްކުރެވޭނެ ކަންތަކެއް ނޫނެވެ. އާދަކާދައާއި އަމަލުކުރަމުން އަންނަ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލައި އެމައްޗަށް އަމަލު ކުރަންޖެހޭނީ، ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ރިއާޔަތް ކުރުމުގެ ތެރެއިންކަމުގައި ދެކެމެވެ. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ރިއާޔަތް ކުރުމުގައިވެސް، އާދަކާދައަށް ރިއާޔަތް ކުރަންޖެހޭނީ މަސްދަރުތަކުގެ ތަރުތީބުން ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އާދަކާދައަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އާންމު މަސްދަރުތަކުގެ ތެރެއިން ހިމެނޭ ކަމެކެވެ.

ޖުވެނައިލްކޯޓުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައިތޯ ބެލުން.

31. އިސްވެ ދަންނަވާލެވިފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މި މާއްދާގައި، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތަކީ 30 (ތިރީސް) ދުވަސްކަމާއި އަދި އެ މުއްދަތު ގުނަންވާނީ ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމަނައިގެންކަމުގައި ވީހިނދު، މި މައްސަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ދަންނަވާލަމެވެ.

31.1 މީރާގެ ނަންބަރު: 220-AO/2020/08 ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ 19 މޭ 2020 ގައި ކަން؛

31.2 ޖުވެނައިލްކޯޓުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 25 އޮގަސްޓް 2020 ގައި ކަން؛

31.3 މީރާގެ ނަންބަރު: 220-AO/2018/44 ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ 10 ނޮވެންބަރު 2019 ގައިކަން؛

31.4 ޖުވެނައިލްކޯޓުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 24 ޑިސެންބަރު 2019 ގައިކަން؛

[11] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 274 ވަނަ މާއްދާ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ "ޤާނޫނު"ގެ ތަޢުރީފު.

31.5 ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމަނައިގެން ދުވަސް ގުނުމުން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައި ގޮސްފައިވާކަން ފެނިގެން ދަންނަކަން.

ވީމާ އަދި ނޫމަލޭ ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައުޟޫޢީ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

32. ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ވީމާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކުގެ އިތުރުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައުޟޫޢީ ނުކުތާތަކާއި އަދި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ ނޫމަލޭ ރިޒޯޓްސްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައުޟޫޢީ ނުކުތާތައް މިރިޕޯޓުގައި ލިޔެވިފައިވާ ތަރުތީބުން، އެނުކުތާތައް ހިމެނޭ ލިޔުންތައް މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާނެއެވެ.

33. ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެމަތީން ހުރުމުން، ވީމާގެ ނަންބަރު: 220-AO/2020/08 ނިންމުން އަދި ނަންބަރު: 220-AO/2018/44 ނިންމުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވިނަމަވެސް އެ ހުށަހެޅުން ބަލައިގެންފައިވަނީ، ޓެކްސް ނިޒާމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޓެކްސް ނިޒާމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުކަމަށްވާތީ، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ނޫމަލޭ ރިޒޯޓްސްއިން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތުމަކީ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމުގައި އަރުވަން ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، ޓްރައިބިއުނަލްގެ އިޖުރާއީ ނިންމުންތައް ބާޠިލު

ކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އެކަމުގެ ސަބަބުން، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި ކުރިއަށްގެންދިޔަ މިމައްސަލަތަކުގެ މަރުޙަލާ ބާޠިލުވެގެންދާނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަރުހާތު

34. މިޤަޟިއްޔާތަކުގައި މީރާގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން، ކުރިމަތިވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދިނުމުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/372 ޤަޟިއްޔާގައި އަޅުގަނޑުގެ ރައުޔު ހާމަކޮށްފައިވާނެއެވެ. އިސްތިޢުނާފުކުރުމުގެ ޤަޟިއްޔާގައި އަޅުގަނޑުގެ ރައުޔުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށްދީފައިވާ މުއްދަތާ ގުޅޭގޮތުން، ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ޤަވާޢިދު ހަމަޖެހިފައިވާކަން އެނގެން އޮތް ނަމަވެސް، މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ލަސްވެފައިވާ ސަބަބަކީ މަޢުޤޫލު ސަބަބެއްކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބުގެ ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވުމުން މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ނިންމުން ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭކަމުގައި ނުދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/HC-A/372 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އަޅުގަނޑުމެން ބެލުމުގައި ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި، ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިންމުން އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މިޤަޟިއްޔާތައް ބަލައިގަނެވޭނެ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ޖާއިޒުވާނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

35. މިމައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔާއި އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެހެން ޤާޟީންނާއިއެކު، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ އާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ދީފައިވާ ފައިސަލުން ނުވި އިޖުރާއީ ނުކުތާއަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ފަރާތްތަކަށް ފުރުސަތުދީފައި އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއްކަމަށްވާތީ، އުސޫލުތަކާމެދުގެ މައްސަލަ ބަލާނުލާ، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލަ އާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގައި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި އިޖުރާއީ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަމުން ކަނޑައަޅައި، މިގޮތަށް ކަނޑައެޅުމުން، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު: TAT-CA-B/2020/012 މައްސަލައާއި ނަންބަރު: TAT-CA-B/2019/026 މައްސަލައިގެ މައުޟޫޢުވެސް ބާޠިލުކުރަމުން ކަނޑައަޅައި މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝިރީނާ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް (ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް